

O B R A Z L O Ź E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju sadržan je u članu 97. tačka 2. Ustava Republike Srbije, prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, ostvarivanje i zaštitu sloboda i prava građana, ustavnost i zakonitost i postupak pred sudovima i drugim državnim organima.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Pripremi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju (udaljem tekstu Zakon) pristupilo se imajući u vidu potrebu za efikasnijim postupanjem po zahtevima za vraćanje oduzete imovine i obeštećenje, kao i boljim rešavanjem pitanja obeštećenja i rešavanju problema u dosadašnjoj primeni Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju (u daljem tekstu ZVIO).

Polazeći od problema u dosadašnjoj primeni ZVIO, kao i izazova koji se odnose na budžetski deficit i javni dug države, neophodne su izmene kojima bi se omogućilo odlaganje finansijskih obaveza države u pogledu obeštećenja, ukidanje akontacije obeštećenja i uticalo na povećanje mogućnosti naturalnog vraćanja oduzete imovine.

Osim toga u Rezoluciji Evropskog parlamenta o Srbiji od aprila 2013. godine, između ostalog, podržava se restitucija imovine u naturi gde god je to moguće. U izveštaju Specijalnog izvestioca za Srbiju iz januara 2013. godine, a na osnovu kojeg je usvojena i gore pomenuta Rezolucija Evropskog parlamenta, predlaže se usvajanje izmena Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju kako bi se uklonile sve procesne prepreke i zakonska ograničenja koja se odnose na vraćanje imovine u naturi.

Ovim izmenama zakona bi se u mnogome postupilo u skladu sa napred pomenutom rezolucijom.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Zakona menja se član 2. stav 1. tačka 28) ZVIO, na taj način što se ispravlja greška u navednoj odredbi budući da je predmetni propis objavljen u „Službenom glasniku NRS”, a ne u „Službenom listu FNRJ”.

Članom 2. Zakona dopunjuje se član 3. ZVIO kojim se precizira značenje oduzetog preduzeća, u cilju pojašnjenja navedenog pojma. Naime, propisima o oduzimanju iz člana 2. ZVIO, naročito Zakonom o nacionalizaciji privatnih privrednih preduzeća, oduzeta su praktično svi nosioci privrednih aktivnosti bez obzira na pravnu formu. Oduzimanjem su obuhvaćene i trgovinske, ugostiteljske i zanatske radnje, čija je delatnost po pravilu obavljana u kućama i objektima u vlasništvu imaoaca radnje i gde se uglavnom ne može utvrditi vrednost čiste aktive odnosno osnovice obeštećenja za oduzeto preduzeće pošto po pravilu nisu vodile dvojno knjigovodstvo, niti su bile u obavezi da sačinjavaju završni račun sa odgovarajućim bilansom stanja odnosno bilansom aktive i pasive.

Zbog navedenog, predloženo je da se pod pojmom oduzetog preduzeća podrazumevaju navedena društva lica i društva kapitala, kao i drugi odgovarajući oblik obavljanja privredne delatnosti u vlasništvu fizičkog lica, koje je po važećim propisima u vreme oduzimanja bilo u obavezi da sačinjava završni račun sa bilansom aktive i pasive.

Naime, prema Odluci o jednoobraznom računovodstvu („Službeni list DFJ”, broj 6/45) sa podzakonskim aktima, Zakonu o jednoobraznom računovodstvu („Službeni list FNRJ”, broj 94/46), sa podzakonskim aktima, koji su bili na snazi u vreme oduzimanja, obavezu vođenja dvojnog knjigovodstva i sačinjavanje odgovarajućih bilansa aktive i pasive nisu imala tzv. mala preduzeća, odnosno preduzeća i radnje koja zapošljavaju manje od 20 zaposlenih ili koja ispunjavaju neki od drugih propisanih uslova.

Pored toga članom 2. Zakona briše se odredba člana 3. tačka 13) ZVIO, kojom je dato značenje pojma „neizgrađenog građevinskog zemljišta”, kao nepotrebna s obzirom na to da je za sve druge pojmove kao što su objekat, građenje i sl. predviđeno da se tumače i primenjuju u skladu sa propisima koji uređuju izgradnju objekata. Osim toga u ZVIO regulisano je samo značenje „neizgrađenog građevinskog zemljišta”, a ne i „izgrađenog građevinskog zemljišta”. Stoga je brisana odredba člana 2. tačka 13) ZVIO, a izmenjena je i odredba tačke 14) tako što se unose i pojmovi građevinsko zemljište i vrste građevinskog zemljišta, kao što se i preciziraju propisi koji se primenjuju i na osnovu kojih se tumače pojmovi građevinsko zemljište i drugi građevinski pojmovi.

Članom 3. Zakona vrši se usklađivanje odredbe člana 4. ZVIO sa predloženim brisanjem člana 37. ZVIO kojim je predviđeno da se obeštećenje za oduzetu imovinu može isplatiti i u novcukroz akontaciju obeštećenja.

Članom 4. Zakona dopunjuje se član 5. stav 1. tačka 5) ZVIO tako što se pojašnjava značenje reči reciprocitet.

Članom 5. Zakona usklađuju se odredbe člana 9. st. 2. i 3. ZVIO sa predloženim izmenama člana 23. ZVIO i brisanjem člana 37. ZVIO.

Članom 6. Zakona dopunjuje se član 15. ZVIO tako što se pojašnjava mogućnost vraćanja oduzete imovine i u suvlasničkim udelima, odnosno u susvojini, a ovo stoga što je zbog nedostatka ove odredbe dolazilo do poteškoća u praksi, odnosno različitog tumačenja koje se nepokretnosti mogu vratiti u idealnim udelima odnosno u susvojini.

Članom 7. Zakona preciziraju se odredbe člana 18. stav 1. tač. 5), 9) i 10) ZVIO. Pored toga, briše se odredba u tački 7) kako bi se omogućilo vraćanje u naturalnom obliku diplomatsko konzularnih i drugih objekata. Na ovaj način smanjio bi se broj izuzetaka od naturalnog vraćanja, samim tim bi se smanjilo obeštećenje za bivše vlasnike odnosno njihove zakonske naslednike koji potražuju objekte koji su danas namenjeni za smeštaj stranih diplomatsko-konzularnih predstavništava. Ovakvo rešenje je zastupnjeno u uporednom pravu svih zemalja koje su regulisale vraćanje imovine.

Članom 8. Zakona menja se član 20. stav 1. ZVIO utoliko što se omogućava korisnicima restitucije da u posed vraćenih objekata stupe po konačnosti rešenja o vraćanju imovine. Pored toga član 20. ZVIO dopunjuje se novim stavom 3. tako što se omogućava nastavak ugovora o zakupu u dužem roku, odnosno u roku od deset godina za diplomatsko-konzularna predstavništva, vojna i trgovinska predstavništva pri diplomatsko-konzularnim predstavništvima.

Članom 9. Zakona menja se član 22. ZVIO na taj način što se omogućava vraćanje izgrađenog građevinskog zemljišta. Uvođenje ove odredbe bilo je neophodno s obzirom na to da se u dosadašnjoj praksi primene ZVIO pokazalo da se na primer ne može vratiti katastarska parcela velike površine budići da se na njoj nalazi objekat trafo stanice, kuća od 50 m² i slično, pa se stoga zemljište smatra izgrađenim i ne može se vratiti u naturalnom obliku. Na ovaj način se omogućava primena osnovnog načela zakona, a to je primarno vraćanje u naturalnom obliku. Pored toga, po važećem zakonskom rešenju nije bilo moguće vraćanje u naturi neizgrađenog građevinskog zemljišta koje je promenom planskog akta promenilo namenu, pa više nije predviđeno za izgradnju objekata javne namene, već je predviđeno za komercijalne i druge svrhe. Stoga je omogućena primena povoljnijeg planskog akta za

korisnika restitucije, odnosno planskog akta važećeg u vreme donošenja rešenja o vraćanju kako bi se ispoštovalo načelo prioriteta vraćanja u naturalnom obliku.

Članom 10. Zakona izmenjen je član 23. ZVIO radi usklađivanja sa izmenama i dopunama Zakona o planiranju izgradnji koje je Narodna skupština usvojila u decembru 2014. godine.

Članom 11. Zakona menja se i dopunjuje član 24. ZVIO tako što se omogućava, olakšava i precizira vraćanje komasiranog zemljišta, uvodeći precizne i u ranijoj praksi vraćanja po Zakonu o poljoprivrednom zemljišnom fondu uspešno primenjivane kriterijume za vraćanje komasiranog zemljišta.

Najveći problem u primeni ZVIO odnosi se na vraćanje poljoprivrednog zemljišta koje je u međuvremenu, od oduzimanja do danas, bilo predmet ukрупnjavanja parcela – komasacije. ZVIO previđa samo jednu nejasnu odredbu koja načelno daje pravo na vraćanje komasiranog poljoprivrednog zemljišta i to tako da se vraća zemljište koje je u postupku komasacije dobijeno za oduzeto zemljište. Nejasnoća ZVIO je u ovom slučaju višestruka: prvo, nejasno je kako bi se vraćalo zemljište koje je u komasaciju ušlo kao zemljište koje je u privatnoj svojini, pa je samim tim iz komasacije i izašlo kao privatno zemljište, a imovina koje je u trenutku donošenja odluke Agencije za restituciju u privatnoj svojini koja je stečena u skladu sa zakonom, ne može biti predmet vraćanja. U ovakvim slučajevima ova odredba ZVIO je jednostavno nesporovodiva jer treba imati u vidu da ova odredba ukazuje na vraćanje zemljišta u naturi, a ne na obeštećenje. Ukoliko se i zauzme u praksi stav da se u ovom slučaju zemljište vraća, postavlja se pitanje koje bi se onda zemljište vratilo, jer ne postoji niti jedan zakonski kriterijum koji bi pomogao u donošenju odluke o vraćanju, a ono što je u zakonu predviđeno za vraćanje ne može da se vrati.

Drugi problem se odnosi na to što Agencija za restituciju, da bi utvrdila koje zemljište je bilo predmet komasacije, mora da pribavi kompletne spise komasacije, koje, iako je iste još pre dve godine tražila po službenoj dužnosti od svih nadležnih organa (od bivših zemljišnoknjižnih odeljenja sudova, preko Republičkog geodetskog zavoda, do organa jedinice lokalne samouprave), pribavila ove spise samo za komasaciju sprovedenu u nekoliko opština na teritoriji cele Republike Srbije. S obzirom da je komasacija sprovedena nekoliko decenija unazad, a u nekim opštinama još je u toku, ove spise je, kako se pokazalo, gotovo nemoguće pronaći. U ovim slučajevima, kada nedostaju spisi komasacije, postupak je potpuno blokiran iz objektivnih razloga. Imajući u vidu odgovornost države koja je utvrđena npr. u slučaju pred Evropskim sudom za ljudska prava *Broniowski v. Poland*, no. 31443/96, za nemogućnost utvrđivanja pravnog i faktičkog sleda imovine od oduzimanja do vraćanja, u vreme kada se nalazila u svojini države, zbog nedostatka administrativnih mera i čuvanja dokumentacije od strane nosilaca javnih ovlašćenja, neophodna je predložena izmena ZVIO.

Treći problem: čak i u onim opštinama za koje su pribavljeni spisi komasacije, neretko je teško naći parcele koje su oduzete među parcelama koje su bile predmet komasacije. Iako su one nesporno ušle u komasacionu masu, često su parcele koje su oduzete menjale brojeve i površine od trenutka oduzimanja do komasacije, što dovodi toga da se ne mogu pronaći u iskazima komasacije pod brojevima pod kojima su oduzete. Jedini način da se ovaj problem reši je taj da se pribavi uverenje Republičkog geodetskog zavoda o identifikaciji od trenutka oduzimanja do komasacije, ali Zavod, iako je Agencija posredovanjem Zaštitnika građana, dogovorila da se ove identifikacije dostavljaju na zahtev Agencije, i dalje odbija da dostavi uverenja, pod različitim izgovorima.

I konačno, četvrti problem: čak i kada se oduzete parcele pronađu i iskazima komasacije i kada se utvrdi koje su parcele za njih dobijene, potrebno je izvršiti identifikaciju kojom bi se utvrdilo koje parcele danas odgovaraju parcelama koje su dobijene iz komasacione mase, s obzirom na to da su one mogle da menjaju brojeve i površine od

sprovedene komasacije do danas. Republički geodtski zavod opet odbija da vrši ove identifikacije.

Rešenjem predloženim u članu 11. Zakona ostavljena je mogućnost Republici Srbiji da bira sa kog područja i koje poljoprivredno zemljište će vratiti, što omogućava Vladi da nesmetano realizuje bilateralne sporazume o ulaganju u agrar i druge ranije preuzete obaveze i planove. Na taj način se otklanjaju nedoumice i nejasnoće u važećem zakonskom rešenju i izbegava odgovornost Republike Srbije zbog nepostojanja evidencije o predmetnoj imovini i njenom podvrgavanju prinudnim administrativnim merama kojima se gubi svaki trag vlasništva i faktičkih promena na predmetnom poljoprivrednom zemljištu.

Članom 12. Zakona izmenjen je član 25. ZVIO tako što je predloženo brisanje važeće odredbe sadržane u stavu 1. tačka 2) kojom je bilo predviđeno da se ne vraća poljoprivredno zemljište ukoliko je neophodna nova parcelacija zemljišta radi obezbeđivanja pristupnog puta. Imajući u vidu da se pitanje pristupnog puta katastarskim parcelama rešava drugim propisima kao i propisima kojima se uređuje službenost puta, te da pitanje puta ne može derogirati pitanje svojine, potpuno je suvišno postojanje ovakve odredbe, koja ograničava vraćanje prava svojine.

Odredbama čl. 13. i 14. Zakona vrše se preciziranja odredaba čl. 26. i 28. ZVIO.

Članom 15. Zakona menjaju se odredbe člana 30. ZVIO u pogledu početka roka za obračun kamata i vrši usklađivanje sa predloženim promenama u pogledu obeštećenja.

Članom 16. Zakona interveniše se u članu 31. ZVIO, u pogledu načina utvrđivanja koeficijenta utoliko što će se koeficijent utvrđivati na osnovu zbira osnovica obeštećenja, a ne na osnovu rešenja o pravu na obeštećenje. Ova intervencija je neophodna da bi se izbeglo vođenje dva paralelna postupka, odnosno donošenje rešenja o pravu na obeštećenje, a nakon toga donošenje dopunskog rešenja o visini obeštećenja na koje korisnik restitucije ima pravo. Po važećem zakonskom rešenju, najpre mora da se donese rešenje o pravu na obeštećenje sa osnovicom obeštećenja, a zatim da se donose dopunsko rešenje sa utvrđenim iznosom obeštećenja odnosno iznosom na koji korisnik restitucije zaista ima pravo. I na jedno i na drugo rešenje stranke imaju pravo žalbe i pravo pokretanja upravnog spora, pa je potpuno jasno da ovakvo rešenje nije celishodno.

Takođe, članom 16. Zakona menja se rok u kom Vlada treba da utvrdi koeficijent za obeštećenje. Kako se koeficijent dobija tako što se stavi u odnos iznos od dve milijarde evra i iznos ukupnog zbira osnovica obeštećenja utvrđenih rešenjima o pravu na obeštećenje (važeće rešenje), odnosno zbira osnovica obeštećenja (predloženo rešenje), a kako je po dosadašnjem rešenju ovaj koeficijent Vlada trebalo da utvrdi do 1. marta 2015. godine, jasno je da nije moguće odrediti tačan koeficijent jer je najveći broj zahteva za vraćanje oduzete imovine i obeštećenje podnet je u 2014. godini i to preko 45.000 zahteva, što sa zahtevima podnetim u 2012. i 2013. godini iznosi preko 74.000 podnetih zahteva.

U pogledu zahteva koji su podneti tokom 2012. i 2013. godine veliki broj zahteva odnosi se na imovinu koja je od bivših vlasnika konfiskovana ili su isti proglašeni za ratne dobitnike, te je prema ZVIO, kao neophodan uslov da bi se rešavalo po ovim zahtevima, propisana neophodnost dostavljanja pravnosnažne sudske odluka o rehabilitaciji bivših vlasnika. Kako nije moguće prejudicirati odluku suda u pogledu rehabilitacije, nemoguće je utvrditi da li su ovi zahtevi osnovani ili ne, te se nikako ne može proceniti ne samo to koja je imovina podobna za vraćanje u naturi, već i to da li će zahtev podnosioca uopšte biti osnovan (što zavisi od odluke suda po zahtevu za rehabilitaciju). Ovo naročito dolazi do izražaja imajući u vidu to da je većina zakonskih naslednika tek podnela zahteve za rehabilitaciju, a sudski postupci rehabilitacije, prema dosadašnjoj praksi, traju i po nekoliko godina. Važno je pomenuti i to da se u postupcima u kojima je imovina oduzeta po osnovu konfiskacije najčešće radi o imovini velike vrednosti (fabrike, vile, velike površine zemljišta i slično).

Takođe je neophodno ukazati i da je na veliki broj rešenja Agencije (oko 20 %) kojima se zahtev usvaja i imovina vraća u naturi uložena žalba, a odlučivanje drugostepenog organa po podnetoj žalbi traje i više od devet meseci. Osim toga, imajući u vidu trostepenost postupka restitucije, protiv rešenja drugostepenih organa neretko se podnose tužbe Upravnom sudu, te i u odnosu na ove zahteve ne postoji sigurnost da li se radi o nepokretnostima koje mogu biti predmet naturalnog vraćanja ili će pak biti predmet obeštećenja, a što opet dovodi do toga da je nemoguće pouzdano utvrditi ukupnu osnovicu obeštećenja, na osnovu koje bi Vlada trebala da utvrdi koeficijent obeštećenja. Posebno je važna i na činjenica da su skoro sva odbijajuća rešenja Agencije ožalbena, kao i da je gotovo protiv svakog drugostepenog rešenja kojim se žalba odbija pokrenut upravni spor, a da je u Upravnom sudu, do sada, rešeno tek nekoliko predmeta.

Osim toga, Poreska uprava, koja je nadležna za utvrđivanje osnovice obeštećenja, fizički ne može da do 1. marta 2015. godine stigne da izvrši procenu svih nepokretnosti koje je Agencija poslala Poreskoj upravi.

Primena važećih zakonskih rešenja koja se odnose na obeštećenja, osim što zahtevaju da se u budžetu Republike Srbije već sledeće godine izdvoje značajna sredstva za obeštećenje, mogla bi dovesti do nepreciznog koeficijenta, što bi kao posledicu moglo da ima da se za nekoliko godina (kada se precizno utvrde sve osnovice obeštećenja) dođe do situacije u kojoj bi korisnicima restitucije bio isplaćen manji iznos nego što im po zakonu pripada (što bi bio manji problem koji bi se rešio dopunskim rešenjima) ili većeg iznosa od onog koji im po zakonu pripada (što bi dovelo do toga da obeštećenje pređe iznos od dve milijarde evra koji je predviđen zakonom).

Članom 17. Zakona briše se odredba člana 32. stav 4. ZVIO. Prema važećem rešenju, ukoliko je oduzeto zemljište u vreme oduzimanja bilo poljoprivredno, a na dan procene ima status građevinskog, vrednost zemljišta će se proceniti kao građevinskog. Ovom izmenom vrši se usklađivanje sa zakonskim pravilom da se procena oduzete imovine vrši prema stanju na dan oduzimanja, a naročito treba imati u vidu da je država svojim ulaganjem u infrastrukturu i saobraćajnice višestruko povećala vrednost zemljišta kao građevinskog.

Članom 18. Zakona vrši se izmena člana 34. ZVIO. Ovim članom se uređuje utvrđivanje vrednosti preduzeća, odnosno dela preduzeća.

Iz primljenih zahteva za povraćaj, odnosno obeštećenje uočeno je sledeće:

- da je vrlo mali broj predmeta u kojima je saglasno Zakonu o nacionalizaciji privatnih privrednih preduzeća odlukom nadležnih sudova utvrđena vrednost čiste aktive;

- da je pored oduzimanja preduzeća po Zakonu o nacionalizaciji privatnih privrednih preduzeća, oduzimanje vršeno i po drugim propisima, propisima o konfiskaciji i oduzimanju ratne dobiti, u kojima nije predviđeno da nadležni sudovi i drugi državni organi u aktima o oduzimanju utvrđuju vrednost čiste aktive;

- da po Zakonu o utvrđivanju i delovanju kreditnog sistema banke i kreditna preduzeća nisu neposredno oduzimate, nego je nakon oduzimanja dozvola za rad vršena likvidacija istih po propisanoj proceduri;

- da registrovani osnovni kapital na dan oduzimanja iz stava 2. Zakona ne postoji u značajnom broju slučajeva zbog činjenice da deo oduzetih subjekata privređivanja nije imao obavezu protokolizacije, odnosno registrovanja osnovnog kapitala;

- u pogledu valorizacije čiste aktive, neophodno je da se radi jasnoće odredbe uključi i rast određenih dolarskih cena imovine u periodu od dana oduzimanja do utvrđivanja vrednosti osnovice.

Imajući sve navedeno u vidu, a da se ne bi odbijali zahtevi koji ne sadrže dokumenta iz člana 34. ZVIO, predložene su odgovarajuće izmene i dopune.

Kao i u uporednom pravu osnovica obeštećenja bi predstavljala vrednost čiste aktive, ukupna aktiva umanjena za obaveze, koja se utvrđuje na osnovu bilansa stanja koji je sačinjen

na osnovu propisa važećih u vreme oduzimanja, a kojima je utvrđena vrednost aktive i obaveza sa stanjem na dan oduzimanja ili sa poslednjim stanjem koje predhodi danu oduzimanja.

Za valorizaciju čiste aktive koristili bi se odgovarajući pariteti dinara prema američkom dolaru na dan oduzimanja i na dan utvrđivanja osnovice, pri čemu se uzima u obzir prosečno povećanje dolarskih proizvođačkih cena u tom periodu.

Pošto se imovina oduzetih preuzeća sastoji od zgrada, opreme, sirovina, gotovih proizvoda, potraživanja i imovinskih prava, ne postoji indeks rasta dolarskih cena koji bi obuhvatao sve te vrste imovine, stoga je predložen kao reprezentativan indeks rasta odnosno prosečno povećanje dolarskih proizvođačkih cena, koji ima i nešto niže vrednosti u odnosu na druge moguće indekse.

Na sličan način, obuhvatanje rasta dolarskih cena regulisano je i Zakonom o denacionalizaciji Slovenije.

Kada su u pitanju oduzeta preduzeća u finansijskom sektoru, banke i kreditna preduzeća, odnosno ustanove, kojima je oduzeta dozvola za rad i izvršena likvidacija, utvrđivanje čiste aktive vršilo bi se na osnovu odgovarajućih likvidacionih bilansa predviđenih važećim propisima u vreme oduzimanja.

Za utvrđivanje osnovice obeštećenja koristila bi se vrednost poslednjeg registrovanog osnovnog kapitala, odnosno glavnice u odnosu na dan oduzimanja, kao i vrednosti utvrđene u aktima o oduzimanju, zapisniku o primopredaji i drugim ispravama državnih organa.

Imajući u vidu rešenja u uporednom pravu, kao i potrebu da se bliže utvrdi način i metodologija utvrđivanja vrednosti oduzetog preduzeća, odnosno dela preduzeća, kao i način utvrđivanja prosečnog povećanja dolarskih proizvođačkih cena, predloženo je u donošenje odgovarajućeg akta Vlade.

Članom 19. Zakona vrše se izmene u članu 35. ZVIO i usklađuje se isplaćivanje obveznica sa predloženim izmenama obeštećenja, skraćuje se rok dospeća sa 15 na 12 godina i uvode mogućnosti prevremene otplate. Slučajevne prevremene otplate propisaće Vlada. Na ovaj način su se neutralisale štetne posledice odlaganja početka roka dospelosti obveznica.

Članom 20. Zakona briše se član 37. ZVIO, iz razloga što je odredba kojom se propisuje isplata akontacije obeštećenja nepotrebna, ukoliko se ne donosi rešenje o pravu na obeštećenje, kako je već utvrđeno, prestaje i potreba da se utvrđuje akontacija, pošto bi se donosilo jedinstveno rešenje o pravu na obeštećenje sa utvrđenim iznosom obeštećenja.

Članom 21. Zakona dopunjuje se član 38. ZVIO tako što se dodaje stav 4. kojim se utvrđuje da će troškove razvrgnuća suvlasničke zajednice snositi korisnici restitucije. Uvođenje ove odredbe neophodno je zbog velikih troškova koji bi nastali u sudskim postupcima i opteretili budžet Republike Srbije. Nakon okončanja postupka restitucije ogroman broj nepokretnosti ostaće u suvlasništvu države i korisnika restitucije i pokazaće se kao celishodno razvrgnuti ovako nastale suvlasničke zajednice. Imajući u vidu da sudski postupci u kojima bi se rešavalo ovo pitanje iziskuju troškove koji bi delom pali i na teret budžeta, potrebno je uvođenje odredbe kojom bi se regulisalo pitanje troškova kako se budžet ne bi opteretio novim rashodima.

Članom 22. Zakona interveniše se u članu 42. stav 4. tačka 2) ZVIO iz razloga da se omogući lakša identifikacija zemljišta, obzirom da zbog postojanja izuzetka predviđenog važećem odredbom ZVIO, a Republički geodetski zavod nije izdavao uverenja o identifikaciji, bez kog dokumenta je nemoguće identifikovati nepokretnost koja je predmet vraćanja.

Članom 23. Zakona menja se odredba člana 47. stav 1. ZVIO radi usklađivanja sa predloženim rešenjima koje regulišu obeštećenje.

Članom 24. Zakona usklađuje se odredba člana 50. stav 2. ZVIO sa predloženim izmenama člana 31. ZVIO.

Članom 25. Zakona dopunjuje se član 62. ZVIO tako što se objašnjavaju pojmovi otuđenje i opterećenje u smislu tog člana ZVIO. Takođe, briše se odredba stava 3. budući da je pravo preče kupovine regulisano je propisima koji uređuju svojinsko- pravne odnose i nije potrebno dodatno uređivanje u ZVIO.

Član 26. Zakona propisano je stupanje Zakona na snagu.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se da se Zakon donose po hitnom postupku budući da bi njegovo nedonošenje po hitnom postupku moglo da prouzrokuje štetne posledice po rad državnih organa i organizacija i ostvarivanje prava građana.

VI. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE DA ZAKON STUPI NA SNAGU PRE OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”

Predlaže se da Zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije” budući da za to postoje naročito opravdani razlozi koji se ogledaju u neophodnosti da Zakon što pre stupi na snagu kako bi se izbegle štetne posledice po rad državnih organa i organizacija i ostvarivanje prava građana.